

WASTE FORUM a jeho cesta do SCOPUSu

Ondřej PROCHÁZKA

České ekologické manažerské centrum, 28. pluku 25, 101 00 Praha 10,
e-mail prochazka@cemc.cz, wasteforum@seznam.cz

Souhrn

Data získaná z Advanced Web Statistics 7.2 byla analyzována z hlediska návštěvnosti stránek www.wasteforum.cz z různých zemí a počtu stažení jednotlivých čísel časopisu. Data byla dostupná pro roky 2013 až 2016.

Mezi TOP 10 zemí, ze kterých bylo nejvíce návštěv, patří: Česká republika, Ukrajina, USA, Slovensko, Čína, Polsko, Rusko, Kanada, Francie a Německo. Nejvíce stahované bylo číslo WASTE FORUM 2015, 4 (17 965 stažení), za nímž s velkým odstupem následují WASTE FORUM 2014, 2 (6 619 stažení), WASTE FORUM 2013, 2 (3814 stažení) a WASTE FORUM 2010, 4 (3335 stažení). Porovnáním s celkovým počtem článků v čísle a podílem článků v angličtině se ukázalo, že s výjimkou „vítězného“ čísla zde významné korelace není.

Úvod

Časopis WASTE FORUM byl založen v roce 2008. Jeho vydavatel, České ekologické manažerské centrum, tehdy vyslyšel volání české a slovenské vědecké veřejnosti zabývající se výzkumem souvisejícím s odpady na založení časopisu (vedle vydávaného odborného měsíčníku ODPADOVÉ FÓRUM), který by splňoval podmínky zařazení do Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

V roce 2008 vyšlo jedno číslo, v roce 2009 dvě čísla a od té doby vychází časopis čtvrtletně s redakčními uzávěrkami 8. ledna, 8. dubna, 8. července a 8. října. Termíny vystavení hotového čísla na stránkách časopisu jsou březen, červen, září a prosinec (obvykle okolo poloviny měsíce). Výjimkou byly roky 2010 a 2016, kdy ve spolupráci se zainteresovanými institucemi vyšlo navíc mimořádné číslo.

Brzy po zařazení časopisu na Seznam přestalo toto pro oficiální hodnocení výsledků výzkumu stačit a bylo potřeba začít usilovat o získání impakt-faktoru pro časopis a k tomu je nezbytným předpokladem, aby se tento dostal do některé z mezinárodních vědeckých databází. Po konzultaci s redakční radou jsme vybrali databázi SCOPUS a v roce 2011 o zařazení požádali.

Tento pokus nebyl úspěšný s odůvodněním, že v časopise publikují výhradně domácí autoři (což tehdy byla pravda) a že se zabývá tématy pouze lokálního významu (což byla pravda pouze částečná).

Publikačními jazyky od počátku byla čeština, slovenština a angličtina s tím, že název, souhrn a klíčová slova v anglickém, resp. českém či slovenském jazyce byly samozřejmostí. V reakci na vyjádření ze Scopusu jsme nejprve začali upřednostňovat články v angličtině tím, že publikační poplatek je v jejich případě snížený. To se v zastoupení anglicky psaných článků příliš neprojevovalo a proto na doporučení redakční rady jsme od poloviny roku 2015 vyhlásili angličtinu jako jediný publikační jazyk. Důsledkem byl katastrofální pokles počtu článků zaslaných k publikování (s výjimkou čísla 2015, 4), takže hrozil zánik časopisu nebo redukce periodicity na dvě čísla do roka. Proto jsme se raději vrátili ke třem publikačním jazykům s tím, že angličtina je stále preferována.

Další pokus o zařazení časopisu do Scopusu učinila redakce v roce 2016. V reakci na to (a po urgenci redakce) jsme obdrželi výzvu, abychom podrobně popsali jaká „nápravná“ opatření jsme provedli od doby minulé žádosti.

Nápravu výtky o výhradně domácích autorech vcelku není problém doložit pomocí výčtu zahraničních institucí, ze kterých pocházeli publikující autoři (tabulka 1). Složitější je to s výtka, že časopis se zabývá pouze problémy lokálního významu. Jako vedlejší produkt při získávání argumentů proti uvedené výtce

vznikla tato práce. Domníváme se, že uvedená data budou zajímat (a možná i potěší) především dosavadní autory článků a možná i přesvědčí další, že stojí za to ve WASTE FORUM publikovat, i když zatím za to žádné body nejsou.

Metoda

Primární data

Návštěvnost internetových stránek je možné prostřednictvím správce domény (v případě www.wasteforum.cz to je pipni.cz) nechat sledovat pomocí služby Advanced Web Statistics 7.2 (AWStats).^{1,2}Tento volně dostupný, účinný analytický nástroj sleduje a analyzuje všechny návštěvy na příslušné internetové stránce a formou srozumitelné grafické prezentace poskytuje množství užitečných informací. Statistika AWStats poskytuje tyto informace:

- přehledné měsíční, denní a hodinové statistiky,
- počty návštěv a unikátních návštěvníků, dobu trvání návštěvy, informace o poslední návštěvě,
- informace o návštěvnících rozdělené podle států,
- identifikace návštěvníka prostřednictvím IP adresy,
- nejčastěji navštěvované vstupní a výstupní stránky,
- analýza klíčových slov a frází nejčastěji použitých při vstupu na stránku,
- rozdělení podle operačních systémů, typu prohlížečů, vyhledávačů (české i zahraniční) odkazujících stránek,
- přehled nejhledanějších výrazů a slovních spojení,
- přehled chybových stránek a nenalezených stránek.

Přitom si uživatel může vybrat, zda chce data za konkrétní měsíc či souhrnně za celý rok.

Pro analýzu jsme měli dostupná data za roky 2013 až 2016 a zajímaly nás vždy souhrnné výsledky za konkrétní rok. V tabulce 2a až 2d jsou uvedena vybraná primární data, se kterými budeme dále pracovat. K tomu na vysvětlenou:

Unikátní návštěvníci – počet klientů (IP adres), kteří přišli na stránky a kteří si prohlédli alespoň jednu stránku. Toto číslo odpovídá počtu různých fyzických osob, které navštívily stránky kterýkoli jeden den.

Počet návštěv – Noví návštěvníci jsou definováni jako každý přicházející, kdo se na stránky nepřipojil posledních 60 minut.

Stránky – Číslo, kolikrát byla stránka na serveru shlédnuta (součet za všechny navštěvující a všechny jejich návštěvy).

Hity – Počet, kolikrát byla stránka, soubor, obrázek na tomto serveru stažen (součet za všechny navštěvující a všechny jejich návštěvy).

206 Hity – HTTP status kód 206 indikuje jen částečné stažení obsahu.

Přenesená data – Velikost všech stránek, obrázků a souborů stažených ze serveru.

Práce s daty

TOP 10 zemí v počtu návštěv pro jednotlivé roky z tabulky 2b jsme sloučili a země seřadili podle počtu Hitů v sestupném pořadí (tabulka 3). Celkový počet Hitů korigovaný na podíl stahovaných PDF souborů z tabulky 2c uvádí zhruba počet stáhnutí některého čísla časopisu návštěvníkem z dané země.

V tabulce 2d jsou z prostorových důvodů uvedeny vždy jen TOP 10 čísel pro každý rok. Pro další zpracování byl však použit úplný seznam čísel. Až do roku 2015 bylo možné stáhnout číslo buď ve

formátu PDF nebo ZIP. To bylo potřeba při zpracování dat pro jednotlivá čísla vzít v úvahu a tato data sečíst.

Pořadí jednotlivých čísel podle počtu Hitů (=stažení) v sestupném pořadí uvádí tabulka 4.

Výsledky a diskuse

Návštěvnost stránek a počty stažení časopisu podle zemí

Deset zemí, ze kterých bylo za roku 2013 až 2016 nejvíce staženo čísel časopisu uvádí tabulka 3. Že je na prvním místě Česká republika, není žádným překvapením, spíše je překvapivé až 4. místo Slovenska, když slovenští autoři tvoří významný podíl z těch, kdo v časopisu publikují.

Za to nás velmi překvapilo druhé místo návštěvníků z USA, třetí z Ukrajiny a páté a šesté z Číny a Ruska. Sedmé místo Polska je zřejmě spíše náhodné zásluhou roku 2014, kdy podle počtu stažení bylo dokonce na třetím místě. Zbylé tři země v tabulce (a ostatní neuvedené země) hrají zde pouze okrajovou roli. Zhruba 500 stažení za čtyři roky není žádné závratné číslo, nicméně nějaký zájem o časopis z těchto zemí to signalizuje.

Stahování jednotlivých čísel

Pořadí jednotlivých čísel časopisu podle počtu stažení (Hitů) ukazuje tabulka 4. Pro potřebu další diskuse jsme v posledních dvou sloupcích uvedli celkový počet článků v čísle a kolik z nich bylo v anglickém jazyce.

Jednoznačným „vítězem“ je číslo WF_4_2015, které vyšlo těsně před Vánoci 2015. Proto počet stažení v roce 2015 není významný, ale v roce 2016 drží rekord. To číslo má k tomu všechny předpoklady: 10 příspěvků a všechny v angličtině. Zda k tomu přistupuje i to, že většina článků je zaměřena na využití odpadů ve výrobě stavebních hmot, je otázkou. To se nejspíš prokáže počty stažení v následujících letech.

S dost velkým odstupem druhé číslo v pořadí, WF_2_2014, je jiný případ. Hned v roce vydání zvítězilo (4659 stažení), nicméně i v dalších letech má solidní počet stažení (okolo 1000). V čísle je 9 článků, ale jen dva v angličtině. Podobně jako u třetího v pořadí, kde je celkem 11 článků a jen tři anglicky nebo u čtvrtého, který má 27 (!) příspěvků a polovina z nich je v angličtině. Takže korelace mezi celkovým počtem článků či jejich podílem v angličtině nejspíš nějaká nejspíše bude, ale nepříliš významná.

Ono totiž srovnávat počet stažení čísel, které vyšly v různé době není „spravedlivé“. Jednak u některých se načítaly návštěvy za všechny čtyři roky, u jiných jen u části sledovaného období (např. u čísla WF_4_2016 dva a u WF_5_2016 pouze jeden týden, a to ještě vánoční).

Navíc na předních příčkách v počtu stažení v každém roce figurují pravidelně (se vzácnými výjimkami) vždy čísla 1 až 3 z daného roku a číslo č. 4 z roku předcházejícího. K tomu nepochybně přispívají návštěvy českých a slovenských zájemců inspirované plošně šířenou informací, že dané číslo právě vyšlo. Kdežto k ostatní návštěvy jsou spíše důsledkem zájmu o konkrétní problematiku toho kterého článku v tom čísle.

Závěr

I když mezi autory publikujícími ve WASTE FORUM významně převažují autoři z českých a slovenských výzkumných institucí, podílelo se autorsky na člancích 30 zahraničních autorů z 19 institucí z 6 evropských zemí a z Japonska (tabulka 1).

O tom, že se příspěvky publikované ve WASTE FORUM nezabývají pouze lokálními problémy, dokazuje objektivně počet návštěv stránek časopisu z různých zemí světa, ale ještě lépe počet stažení

některého celého čísla. Zde sice je na prvním místě figuruje Česká republika, ale na druhém a třetím místě jsou Spojené státy a Ukrajina (tabulka 3).

Porovnání počtu stažení různých čísel časopisu (tabulka 4) je sice zajímavé, ale příliš neříká. Je příliš ovlivněno dobou, kdy to které číslo vyšlo. Z toho důvodu nemá smyslu hledat korelaci mezi počtem článků či zastoupením článků v angličtině a počtem stažení. Navíc díky anglickým abstraktům a selfexplanatorním tabulkám a obrázkům v článcích a existenci kvalitních internetových překladačů by jazyková bariéra v současnosti neměla být nepřekonatelná.

Poděkování

Autor děkuje Českému ekologickému manažerskému centru za vydávání tohoto časopisu, přestože mu tato aktivita nepřináší žádný ekonomický efekt, ba naopak.

Literatura

1. www.awstats.org;
2. <https://www.coolhousing.net/cz/co-jsou-to-awstats>